

**Wyrok TSUE z 7 listopada 2019 r., w połączonych sprawach C-419/18 i C-483/18 Profi
Credit Polska S.A. (Profi Credit II)**

Orzeczenie TSUE ma istotne znaczenie dla polskiego postępowania nakazowego w sprawach opartych na wekslu własnym *in blanco* wystawionym przez konsumenta. W prawie polskim weksel stanowi samodzielną podstawę wydania nakazu zapłaty. Wyklucza to konieczność kontaktu sądu z samą umową konsumencką oraz z porozumieniem wekslowym. Mogą być one badane wyłącznie w razie zaskarżenia przez konsumenta samego nakazu zapłaty – co wymaga od niego aktywności i wiedzy prawnej (lub uzyskania fachowej pomocy w tym zakresie).

Dwa pytania prejudycjalne przedstawione TSUE przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe i Sąd Okręgowy w Opolu, dotyczyły dwóch kwestii: (a) czy weksel *in blanco* może stanowić zabezpieczenie roszczeń konsumenckich w świetle prawa UE, nakazującego sądowi badanie z urzędu, czy umowa nie zawiera klauzul abuzywnych oraz czy przedsiębiorca prawidłowo wykonał obowiązki informacyjne wobec konsumenta; (b) czy sąd może odmówić wydania nakazu zapłaty i doprowadzenia w ten sposób do zbadania samej umowy konsumenckiej oraz okoliczności towarzyszących jej zawarciu.

Odpowiadając na te pytania, TSUE stwierdził przede wszystkim, że sposób zabezpieczenia wierzytelności konsumenckich leży poza zakresem prawa UE. **Brak więc przeszkód, by weksel *in blanco* mógł stanowić – z zasady – sposób zabezpieczenia roszczeń wobec konsumenta.**

Równocześnie jednak, **jeśli okoliczności związane z roszczeniem wekslowym budzą wątpliwości sądu, ma on obowiązek odmówić jego wydania – i zażądać od przedsiębiorcy, by przedstawił dokumenty stwierdzające treść umowy głównej lub porozumienia wekslowego** (o ile nie znalazły się one już wcześniej w aktach sprawy).

Co istotne, jak jednoznacznie stwierdził Trybunał, sąd polski ma obowiązek zażądania tego dokumentu z urzędu – a więc bez konieczności występowania w tej kwestii z osobnym wnioskiem przez konsumenta. **Jest to bardzo istotna zmiana w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, w którym sąd nie mógł z zasady uzupełniać z urzędu materiału dowodowego sprawy, a inicjatywa w tym zakresie musiała zazwyczaj pochodzić od konsumenta.**

TSUE stwierdził także jednoznacznie, że **sąd krajowy ma obowiązek kontroli z urzędu, czy także samo porozumienie wekslowe nie zawiera postanowień niedozwolonych**. Także w tym zakresie orzeczenie TSUE wprowadza poważną zmianę w dotychczasowym stanie prawnym. **W myśl przepisów prawa wekslowego, badanie treści stosunku podstawowego (w tym kontrola porozumienia wekslowego) mogą nastąpić jedynie na zarzut zobowiązanego do zapłaty z weksla**. Konieczność badania abuzywności porozumienia wekslowego z urzędu znacząco poprawia sytuację konsumenta, ułatwiając jego efektywną ochronę.

Wyrok TSUE z 7 listopada 2019 r. **uzupełnia dwa wcześniejsze orzeczenia TSUE: z 13 września 2018 r. w sprawie C 176/17 (*Profi Credit I*) oraz z 18 listopada 2018 r., C-632/17 (*PKO Bank Polski*)**. Trybunał stwierdził w nich, że polski model postępowania nakazowego nie pozwala konsumentom na skuteczne kwestionowanie nakazów zapłaty – i doprowadzenie w ten sposób do badania, czy umowa nie zawiera postanowień niedozwolonych ani czy przedsiębiorca wykonał prawidłowo obowiązki informacyjne. Orzeczenie w sprawie *Profi Credit II* skupia się natomiast na drugiej stronie tego zagadnienia – a więc na obowiązkach sądu krajowego (wymagając, by w aktywny sposób doprowadził on do kontroli umowy zawartej z konsumentem).